

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 1 з 26

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ**

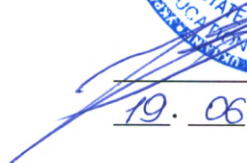
ПОГОДЖЕНО

Перший проректор

 Л.Б. Куликова
19. 06. 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ХДМА

 В.В. Тернявський
19. 06. 2020 р.

**ВРАХОВАНИЙ
ЕКЗЕМПЛЯР**

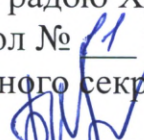
ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ТРЕТЬОМУ ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ
РІВНІ В ХЕРСОНСЬКІЙ ДЕРЖАВНІЙ МОРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ**

СМЯ 04-112-2020

(Версія № 2)

СХВАЛЕНО

Вченою радою ХДМА
Протокол № 11 від 18.06.2020 р.
В.о. ученого секретаря
 М.І.Бабишена

Введено в дію наказом
№ 137 від 23.06.2020 р.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 2 з 26

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
1. ОБЛАСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ	3
2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ	3
3. ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ ТА СКОРОЧЕННЯ	4
4. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
5. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ	6
6. ФОРМИ ТА ВИДИ НАВЧАННЯ В АСПРАНТУРІ	9
7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ	12
8. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ АСПРАНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ	16
9. ОРГАНІЗАЦІЯ СКЛАДАННЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНИМ РОЗКЛАДОМ	16
10. ЛІКВІДУВАННЯ АКАДЕМІЧНИХ ЗАБОРГОВАНОСТЕЙ ТА АКАДЕМІЧНОЇ РІЗНИЦІ АСПРАНТІВ	17
11. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ТРЕТЬОМУ (ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ) РІВНІ	18
12. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	19
Додаток 1. Зразок оформлення екзаменаційного білету	20
Додаток 2. Аркуш успішності аспіранта	21
Додаток 3. Відомість обліку успішності	22
АРКУШ РОЗСИЛКИ	23
АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ	24
АРКУШ ПЕРІОДИЧНОГО ОБЛІКУ ЗМІН	25
АРКУШ ОБЛІКУ ПЕРІОДИЧНИХ ПЕРЕВІРОК	26

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 3 з 26

ПЕРЕДМОВА

1. Дана інструкція розроблена відділом аспірантури та докторантури Херсонської державної морської академії.

2. Затверджується вченою радою Херсонської державної морської академії.

3. Вводиться в дію наказом ректора Херсонської державної морської академії.

4. Періодична перевірка проводиться з інтервалом, що не перевищує 12 місяців.

5. Зміни розробляються за результатами застосування на практиці у Херсонській державній морській академії або при зміні вимог нормативних документів, на підставі яких розроблено інструкцію.

6. Це Положення розміщується на офіційному Web-сайті ХДМА або в АС АСКОД.

1. ОБЛАСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ

1.1. Це положення регламентує організацію та проведення освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні в Херсонській державній морській академії.

1.2. Це Положення є внутрішнім нормативним документом Херсонської державної морської академії, але може бути наданим на перевірку, огляд, ознайомлення (в тому числі із зняттям відповідних копій) іншим підприємствам, установам, організаціям, державним органам, органам місцевого самоврядування та аудиторам з сертифікації якості, лише у встановленому законодавством порядку.

1.3. Це Положення поширюється на всіх співробітників відділів та кафедр ХДМА, які задіяні в процесі підготовки докторів філософії.

2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

- Закон України від 01.07.2014 р. №1556-VII «Про вищу освіту» (із змінами і доповненнями);
- Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин ХДМА;
- Кодекс корпоративної культури та академічної доброчесності Херсонської державної морської академії;

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 4 з 26

- СМЯ 04-106-2019 Положення про порядок звітування аспірантів, докторантів та здобувачів в Херсонській державній морській академії;
- СМЯ 02-27-2018 Документована процедура «Підготовка науково-педагогічних кадрів в аспірантурі та докторантурі ХДМА»;
- Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (із змінами);
- Постанова Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії».

3. ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ ТА СКОРОЧЕННЯ

ХДМА – Херсонська державна морська академія.

Аспірант – особа, зарахована до ХДМА для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії.

Атестація здобувача – комплекс послідовних експертних дій щодо оцінки наукового рівня дисертації та наукових публікацій здобувача, встановлення рівня набуття здобувачем теоретичних знань, умінь, навичок та відповідних компетентностей з метою державного визнання рівня наукової кваліфікації здобувача шляхом присудження йому наукового ступеня.

Здобувач ступеня доктора філософії (далі - здобувач) - особа, яка навчається у закладі вищої освіти (науковій установі) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань та/або спеціальності.

Індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії – документ, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг освітньої складової підготовки та наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі.

Освітньо-наукова програма – система освітніх компонентів на третьому рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач ступеня

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 5 з 26

доктор філософії.

Освітній процес – система науково-методичних і педагогічних заходів, що спрямовані на набуття, примноження та використання знань, умінь й інших компетентностей в осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, що спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті.

Навчальний план - нормативний документ закладу освіти, за допомогою якого здійснюється організація навчального процесу. Навчальний план містить у собі розподіл залікових кредитів між дисциплінами, графік навчального процесу, а також план навчального процесу за семестрами, який визначає перелік та обсяг вивчення навчальних дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, форми проведення поточного та підсумкового контролю, атестації.

4. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Академія провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні у відповідності до отриманих ліцензій.

4.2. Освітній процес на третьому (освітньо-науковому) рівні організовує відділ аспірантури та докторантури ХДМА з урахуванням цього Положення на основі освітньо-наукових програм, навчальних планів та робочих навчальних планів, що затверджуються вченою радою ХДМА для кожної спеціальності очної та заочної форми навчання.

4.3. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми навчання становить чотири роки.

4.4. Підготовка в аспірантурі академії передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової програми ХДМА за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження.

4.5. Погоджений у встановленому порядку оригінал навчального плану зберігається у відділі аспірантури і докторантури ХДМА. Враховані екземпляри навчального плану передаються до деканатів, навчального відділу, навчально-методичного відділу, відділу моніторингу та системи менеджменту якості та на випускові кафедри.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 6 з 26

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

5.1. Освітній процес навчання в аспірантурі організовується за семестровою системою.

5.2. *Графік освітнього процесу визначає календарні терміни:* теоретичного навчання; дослідницько-індивідуальної роботи; підсумкового контролю (заліково-екзаменаційних сесій); атестації на кафедрах, вченій раді; попереднього та прилюдного захисту дисертації; канікул. Графік розробляється на весь період навчання. Навчальний рік ділиться на два семестри. Бюджет навчального часу, закладений у графіку освітнього процесу на кожний навчальний рік, повинен відповідати освітньому стандарту (за наявності).

5.3. *Графік освітнього процесу на навчальний рік для аспірантів очної (денної та вечірньої) форми навчання за освітньо-науковими програмами підготовки докторів філософії встановлюється тривалістю:*

- теоретичного навчання – 14 тижнів в осінньому семестрі та 14 тижнів у весняному семестрі. Тривалість теоретичного навчання за весь період підготовки здобувачів наукового ступеня – 4 семестри (56 тижнів);

- екзаменаційних сесій – не більше 4-х тижнів на навчальний рік (на підготовку до кожного екзамену передбачається не менше ніж 2 дні);

- дослідницько-індивідуальної роботи – 12 тижнів на першому та другому році навчання, 38 тижнів на III році навчання, 25 тижнів на IV році навчання;

- атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у формі звіту про хід виконання індивідуального плану наукової роботи на кафедрах, вченій раді – 3 тижні на першому, другому та третьому році навчання та 1 тиждень на IV році навчання;

- попереднього та прилюдного захисту дисертації – 15 тижнів на IV році навчання;

- канікул – 11 тижнів на I-IV році навчання встановлюються двічі на рік. Їх конкретні терміни визначаються графіком освітнього процесу.

5.4. *Графік освітнього процесу на навчальний рік для аспірантів заочної форми навчання за освітньо-науковими програмами підготовки докторів філософії встановлюється тривалістю:*

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 7 з 26

– теоретичного навчання – 2 тижні в осінньому семестрі та 2 тижні у весняному семестрі. Тривалість теоретичного навчання за весь період підготовки здобувачів наукового ступеня – 4 семестри (8 тижнів);

– екзаменаційних сесій – не більше 2-х тижнів на навчальний рік (на підготовку до кожного екзамену передбачається не менше ніж 2 дні);

– дослідницько-індивідуальної роботи – 32 тижнів на першому та другому році навчання, 38 тижнів на III році навчання, 25 тижні на IV році навчання;

– атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у формі звіту на кафедрах, вченій раді – 3 тижні на першому, другому та третьому році навчання, 1 тиждень на IV році навчання;

– попереднього та прилюдного захисту дисертації – 15 тижнів на IV році навчання;

– канікул – 11 тижнів на I- IV році навчання встановлюються двічі на рік. Їх конкретні терміни визначаються графіком освітнього процесу.

5.5. *Аудиторне тижневе навантаження за очною формою навчання становить*, при підготовці здобувачів ступеня доктора філософії, становить – не більше 20 годин.

5.6. *Аудиторне тижневе навантаження за заочною формою навчання становить*, при підготовці здобувачів ступеня доктора філософії, становить – не більше 25 годин.

5.7. Розклад занять на семестр для очної та заочної форми навчання складає відділ аспірантури та докторантури ХДМА.

5.8. Розклад занять на семестр доводиться до відома викладачів та аспірантів не пізніше ніж за тиждень до їх початку. Контроль за своєчасністю та достовірністю внесених даних й оприлюднення розкладу здійснює відділ аспірантури та докторантури академії.

5.9. *Обсяг освітньої складової підготовки докторів філософії у ХДМА становить 60 кредитів ЄКТС*, у результаті засвоєння яких *аспірант повинен:*

– оволодіти поглибленими професійними знаннями із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 8 з 26

термінологією з досліджуваного наукового напрямку (не менше 12 кредитів ЄКТС);

– оволодіти загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (4-6 кредитів ЄКТС);

– набути універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (не менш як 6 кредитів ЄКТС);

– набути мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (6-8 кредитів ЄКТС).

5.10. Аспірант, який підтвердив рівень свого знання з іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

– на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі;

– на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

5.11. Вчена рада ХДМА приймає рішення про визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зараховує кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 9 з 26

6. ФОРМИ ТА ВИДИ НАВЧАННЯ В АСПІРАНТУРІ

6.1. Навчання в аспірантурі ХДМА здійснюється за такими формами:

- 1) очна (денна, вечірня);
- 2) заочна (дистанційна).

Денна – форма навчання, яка є основною формою здобуття певного рівня освіти з відривом від виробництва.

Вечірня – форма здобуття певного рівня освіти без відриву від виробництва, але з наявністю відповідної кількості аудиторних годин переважно у вечірній час.

Заочна – форма здобуття певного рівня освіти без відриву від виробництва, що передбачає, зазвичай, дві екзаменаційні сесії, тривалість яких регламентована Законом України «Про відпустки» терміном 30-40 календарних днів. Організація освітнього процесу в міжсесійний період регламентується індивідуальними можливостями та здатністю здобувача вищої освіти самостійно опрацьовувати індивідуальний план.

6.2. Обсяги загального запланованого часу на вивчення кожної з дисциплін за заочною формами навчання становлять 25% очної і є однаковими.

6.3. Екзаменаційна сесія для заочної форми навчання – це частина навчального року, протягом якої здійснюються такі форми семестрового контролю, що передбачені навчальним планом, як екзамени.

6.4. До заліків та екзаменів не допускаються здобувачі, які не з'явилися на сесію або були відсутні на заняттях без поважних причин. Рішення щодо допуску до здачі встановлених форм контролю приймає ректор.

6.5. На сесію здобувачі вищої освіти заочної форми навчання прибувають згідно з графіком освітнього процесу, одержавши довідку-виклик встановленого зразка.

6.6. Довідка-виклик надсилається за основним місцем роботи аспіранта *лише на його вимогу* та на підставі подачі ним у поточному навчальному році довідки з місця роботи. Довідка-виклик є підставою для надання додаткової оплачуваної відпустки. Довідка-виклик є документом суворої звітності та підлягає реєстрації в окремій книзі із зазначенням прізвища аспіранта, номера та дати її видачі.

6.7. Міжсесійний період для заочної форми навчання – це частина

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 10 з 26

навчального року, протягом якої здійснюється дослідницько-індивідуальна робота аспіранта під керівництвом наукового керівника .

6.8. Згідно з Законом України “Про вищу освіту” освітній процес на третьому рівні вищої освіти в ХДМА здійснюється за такими формами:

- навчальні заняття;
- самостійна робота;
- практична підготовка;
- контрольні заходи.

6.9. Основними видами навчальних занять при підготовці докторів філософії у ХДМА є:

- лекція;
- лабораторне, практичне, семінарське заняття;
- консультація.

6.10. Лекція – основний вид і форма проведення навчальних занять в академії, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу.

Обсяг часу, відведений викладачу для проведення лекцій, визначається відповідними нормами навчального навантаження, які діють у ХДМА.

Лекції з дисциплін циклу загальної підготовки аспіранти вивчають одночасно у потоці, з відповідним відображенням при плануванні навантаження викладача.

6.11. Лабораторне заняття – основний вид і форма проведення навчального заняття, при якому аспірант під керівництвом викладача особисто проводить експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

Обсяг часу, відведений викладачу для проведення лабораторних занять, визначається відповідними нормами навчального навантаження, які діють у ХДМА.

6.12. Практичне заняття – вид і форма організації навчального заняття, під час якого викладач організує детальний розгляд аспірантами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 11 з 26

практичного застосування шляхом індивідуального виконання аспірантами відповідно сформульованих завдань.

Обсяг часу, відведений викладачу для проведення практичних занять, визначається відповідними нормами навчального навантаження, які діють у ХДМА.

Практичні заняття з дисциплін циклу загальної підготовки аспірантам проводяться одночасно у потоці, з відповідним відображенням при плануванні навантаження викладача.

6.13 Семінарське заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких аспіранти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів).

Обсяг часу, відведений викладачу для проведення семінарських занять, визначається відповідними нормами навчального навантаження, які діють у ХДМА.

Семінарські заняття з дисциплін циклу загальної підготовки аспірантам проводяться одночасно у потоці, з відповідним відображенням при плануванні навантаження викладача.

6.14. Перелік тем лекційних, практичних, лабораторних, семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

6.15. Консультація – вид навчального заняття, під час якого аспірант отримує відповіді для викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень навчальної дисципліни чи аспектів їх практичного застосування.

6.15.1. Семестрова консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи аспірантів, залежно від того, чи викладач консулює аспірантів з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни.

6.15.2. Передекзаменаційні консультації передбачаються розкладом заліково-екзаменаційної сесії і призначаються для надання роз'яснень щодо переліку тем, винесених на екзамен, порядку проведення екзамену, критеріїв оцінювання тощо. Передекзаменаційні консультації проводяться з групою аспірантів.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 12 з 26

6.15.3. Обсяг часу, відведений викладачу для проведення консультацій з конкретної дисципліни, визначається відповідними нормами навчального навантаження.

6.16. Самостійна робота аспіранта є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від передбачених розкладом обов'язкових навчальних занять.

6.16.1. Навчальний час, відведений для самостійної роботи аспіранта, регламентується робочим навчальним планом.

6.16.2. Зміст самостійної роботи аспіранта над конкретною дисципліною визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями.

6.16.3. Самостійна робота аспіранта забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій викладачів, практикум тощо.

6.16.4. Самостійна робота аспіранта над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці ХДМА, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах.

6.16.5. При організації самостійної роботи аспірантів з використанням складного обладнання чи устаткування, складних систем доступу до інформації (наприклад, комп'ютерних баз даних, систем автоматизованого проектування тощо) передбачається можливість отримання необхідної фахової консультації або допомоги.

6.16.6. Навчальний матеріал, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння аспірантом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

7.1. До основних завдань оцінювання результатів навчання аспірантів в ХДМА належать:

- оцінювання результатів навчання (знань, умінь, навичок, інших

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 13 з 26

компетентностей), набутих здобувачем в процесі навчання за певною освітньо-науковою програмою та інформування аспірантів про якість досягнутих результатів;

- мотивація аспірантів до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання;

- аналіз результатів навчання та вплив науково-педагогічного працівника на процес самостійної роботи аспірантів і ефективність освітнього процесу в цілому.

7.2. Оцінювання результатів навчання відбувається через контрольні заходи, які включають поточний і підсумковий контроль.

7.3. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння аспірантом навчального матеріалу.

Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

Для чіткості обліку, прозорості оцінювання навчальних досягнень аспіранта та наочного ознайомлення аспіранта з результатами його діяльності викладач веде облік академічної успішності аспіранта в журналі обліку роботи академічної групи.

7.4. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на третьому освітньо-науковому рівні або на окремих його завершених етапах.

7.5. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувачів освіти.

7.6. Оцінювання результатів навчання аспірантів в академії здійснюється за 100-баловою шкалою.

7.7. Аспіранту, який виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить джерела інформації, використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, ставиться оцінка А (високий (творчий) рівень компетентності), що відповідає 90-100 балам.

7.8. Аспіранту, який вільно володіє вивченим обсягом матеріалу,

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 14 з 26

застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна, ставиться оцінка В (достатній (конструктивно-варіативний) рівень компетентності), що відповідає 82-89 балам.

7.9. Аспіранту, який вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи на підтвердження певних думок, ставиться оцінка С (достатній (конструктивно-варіативний) рівень компетентності), що відповідає 74-81 балам.

7.10. Аспіранту, який відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, ставиться оцінка Д (середній (репродуктивний) рівень компетентності), що відповідає 64-73 балам.

7.11. Аспіранту, який володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на продуктивному рівні, ставиться оцінка Е (середній (репродуктивний) рівень компетентності), що відповідає 60-63 балам.

7.12. Аспіранту, який володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, ставиться оцінка FХ (низький (рецептивно-продуктивний) рівень компетентності), що відповідає 35-59 балам.

7.13. Аспіранту, який володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, ставиться оцінка F (низький (рецептивно-продуктивний) рівень компетентності), що відповідає 1-34 балам.

7.14. Кількість балів та їх розподіл за видами завдань під час поточного і підсумкового контролю з дисципліни та критерії оцінювання знань аспірантів визначаються науково-педагогічним працівником та доводяться до відома здобувачів вищої освіти на першому навчальному занятті з дисципліни. При цьому, бали, що накопичуються аспірантами за видами завдань, повинні бути цілими числами.

7.15. Аспіранти мають бути чітко проінформовані про стратегію

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 15 з 26

оцінювання, яка застосовується щодо їхньої навчальної програми; про те, які методи оцінювання будуть до них застосовані; які очікувані результати, а також про те, які критерії будуть використані при оцінюванні результатів навчання.

7.16. Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом аспіранта.

7.17. Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід.

Семестровий екзамен з дисциплін циклу загальної підготовки аспірантам проводиться одночасно у потоці, з відповідним відображенням при плануванні навантаження викладача.

7.18. Залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння аспірантом навчального матеріалу з певної дисципліни на підставі результатів виконаних практичних, лабораторних, індивідуальних завдань (розрахункових, графічних тощо).

7.19. Залік виставляється на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті за результатами поточного контролю і не передбачає обов'язкову присутність аспірантів.

7.20. Екзамени складаються згідно з розкладом, який доводиться до відома викладачів і аспірантів не пізніше, як за тиждень до початку сесії.

7.21. Екзамени проводяться за білетами, складеними науково-педагогічними працівниками та розглянутими на засіданні кафедри і затвердженими проректором з навчально-методичної роботи, завідувачем кафедри та завідувачем аспірантури та докторантури (*додаток 1*). Структура екзаменаційних білетів з дисципліни і критерії оцінювання екзаменаційних завдань визначаються в робочій програмі дисципліни та доводяться до відома аспірантів.

7.22. Екзаменаційні білети зберігаються на кафедрі. Щороку вони переглядаються та затверджуються в установленому порядку не пізніше як за тиждень до початку екзаменаційної сесії.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 16 з 26

7.23. Проведення екзамену та перевірка екзаменаційних робіт аспірантів здійснюються науково-педагогічним працівником - лектором (екзаменатором). До проведення екзамену та перевірки екзаменаційних робіт аспірантів може бути залучений ще один науково-педагогічний працівник відповідної кафедри з відповідним розподілом навчального навантаження.

7.24. Екзамени з дисциплін циклу загальної підготовки аспіранти складають одночасно у потоці, з відповідним відображенням при плануванні навантаження викладача.

7.25. При письмовому екзамені оцінки оголошуються аспірантам наступного дня після проведення екзамену, при усному - в день проведення екзамену.

7.26. Підсумкова оцінка з дисципліни заноситься науково-педагогічним працівником до відомості обліку успішності (додаток 2) і залікових книжок аспірантів, а потім завідувачем аспірантури та докторантури - до навчальних карток та індивідуальних планів виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії.

7.27. Атестацію здобувачів на III рівні вищої освіти описано в Положенні про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у Херсонській державній морській академії (СМЯ 04-277-2020).

8. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ АСПІРАНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ

8.1. Підсумкове оцінювання результатів навчання аспірантів ХДМА заочної форми здійснюється за загальними принципами, що застосовуються за очною (денною та вечірньою) формами навчання.

Оцінювання результатів навчання аспірантів з дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою ХДМА.

8.2. Розподіл балів за видами завдань під час оцінювання результатів навчання із дисципліни затверджується в робочій програмі та доводиться до відома аспірантів науково-педагогічним працівником на першому навчальному занятті з дисципліни.

8.3. Загальна сума балів, яку аспірант набрав за результатами підсумкового оцінювання знань з дисципліни, виставляється науково-педагогічним працівником у відомість обліку успішності

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 17 з 26

8.4. Оцінювання результатів навчання аспірантів заочної форми навчання здійснюється відповідно до розкладу екзаменаційної сесії.

9. ОРГАНІЗАЦІЯ СКЛАДАННЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНИМ РОЗКЛАДОМ

9.1. У разі потреби складання заліково-екзаменаційної сесії за індивідуальним розкладом (достроково або – при ліквідації академічної різниці), аспірант, не пізніше ніж за тиждень до необхідного терміну початку сесії, повинен написати відповідну заяву на ім'я ректора, належним чином обґрунтувавши причину свого звернення і вказавши бажані терміни складання семестрового контролю.

9.2. Підставою для розгляду ректором питання щодо складання семестрового контролю за індивідуальним розкладом можуть бути:

- робота за фахом (за наявності довідки з місця роботи, довідки з крьюінгової компанії, копії трудової угоди чи договору, виписки чи копії трудової книжки, послужної книжки моряка тощо);

- необхідність догляду за дитиною віком до трьох років, якщо не оформлена відповідна відпустка (при представленні копії свідоцтва про народження дитини);

- тяжка хвороба близького родича, який потребує постійного догляду (за наявності довідки від лікаря);

- погіршення стану здоров'я, у випадку якщо аспірант не може взяти академвідпустку (за наявності довідки від лікаря);

- виїзд за кордон в рамках академічної мобільності (за умови надання всіх необхідних документів).

9.3. При позитивному розгляді заяви, ректором видається наказ щодо дозволу на складання заліково-екзаменаційної сесії аспірантом за індивідуальним розкладом (з указанням термінів проведення семестрового контролю) та завідувачем аспірантури та докторантури виписуються та підписуються аркуші успішності аспіранта з кожної окремої дисципліни (додаток 3) і реєструються в журналі реєстрації відомостей та аркушів успішності аспірантів, на підставі чого аспірант складає семестровий контроль в індивідуальному порядку.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 18 з 26

10. ЛІКВІДУВАННЯ АКАДЕМІЧНИХ ЗАБОРГОВАНОСТЕЙ ТА АКАДЕМІЧНОЇ РІЗНИЦІ АСПІРАНТІВ

10.1. Комісії з ліквідування академічних заборгованостей та графік ліквідування заборгованостей формує завідувач аспірантури та докторантури на підставі пропозицій відповідних кафедр. Склад комісій та графік ліквідування затверджує проректор з наукової роботи.

10.2. Ліквідування академічної заборгованості з навчальної дисципліни перед комісією аспіранти (здобувачі) здійснюють в усній формі як комплексну перевірку їхнього рівня знань та вмінь з конкретної дисципліни. Під час проведення контрольного заходу комісія веде протокол, де фіксує дату проведення контрольного заходу, поставлені запитання та оцінки за відповіді.

10.3. У випадку отримання аспірантом (здобувачем) від 0 до 59 балів комісія не атестує аспіранта (здобувача) та виставляє оцінку «незадовільно» або «не зараховано».

10.4. Оцінка, виставлена комісією, є остаточною.

10.5. Аспірант, який після завершення роботи комісій не атестований на позитивну оцінку з двох і більше дисциплін або отримав під час ліквідації академічної заборгованості на комісії оцінку «незадовільно», відраховується з ХДМА за невиконання індивідуального начального плану.

10.6. За наявності поважних, документально підтверджених підстав відсутності на семестрових контрольних заходах аспіранту (здобувачу) може бути встановлений індивідуальний графік ліквідування академічних заборгованостей.

11. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ТРЕТЬОМУ (ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ) РІВНІ

11.1. Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні полягає в успішному виконанні здобувачем відповідної освітньо-наукової програми та публічному захисті наукових досягнень у формі дисертації.

11.2. Документом, який засвідчує присудження ступеня доктора філософії, є диплом доктора філософії державного зразка, що видається закладом вищої освіти після затвердження атестаційною колегією МОН рішення ради.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 19 з 26

11.3. Процедура підсумкової атестації здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні в ХДМА відображена в Положенні про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у Херсонській державній морській академії (СМЯ 04-277-2020).

12. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

12.1. Відповідальність за видання та актуалізацію даного Положення несе відділ аспірантури та докторантури.

12.2. Контроль за виконанням вимог даного Положення несуть посадові особи у відповідності до своїх функціональних обов'язків.

12.3. Анулювання даного Положення здійснюється відповідно до ДП «Управління документацією».

УКЛАДАЧ:

Завідувач

аспірантури та докторантури

«__»_____ 2020 р.

Н.М.Тимченко

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної роботи

«__»_____ 2020 р.

А.П. Бень

Начальник юридичного відділу

«__»_____ 2020 р.

О.О. Слєпченко

Начальник відділу моніторингу та

системи управління якістю

«__»_____ 2020 р.

О.П. Устименко

Завідувач кафедри експлуатації суднового

електрообладнання та засобів автоматики

«__»_____ 2020 р.

С.О. Рожков

Завідувач кафедри експлуатації суднових

енергетичних установок

«__»_____ 2020 р.

В.П. Савчук

Завідувач кафедри транспортних
технологій

«__»_____ 2020 р.

А.В. Букетов

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 20 з 26

Додаток 1

Аспірантура Курс _____ Семестр _____ Форма навчання _____	ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ Кафедра _____		ЗАТВЕРДЖУЮ МП Проректор з навчально-методичної роботи _____ О.С. Дягілева «__» _____ 20__ р.	
ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____ З дисципліни « _____ »				
1 2 3 4 5				
Укладач: _____ (Прізвище та ініціали) _____ (Підпис)	Протокол № _____ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____ (Прізвище та ініціали) _____ (Підпис)	Протокол № _____ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____ (Прізвище та ініціали) _____ (Підпис)	Протокол № _____ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____ (Прізвище та ініціали) _____ (Підпис)	Протокол № _____ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____ (Прізвище та ініціали) _____ (Підпис)
	Завідувач аспірантурою та докторантурою _____ (Прізвище та ініціали) _____ (Підпис)	Завідувач аспірантурою та докторантурою _____ (Прізвище та ініціали) _____ (Підпис)	Завідувач аспірантурою та докторантурою _____ (Прізвище та ініціали) _____ (Підпис)	Завідувач аспірантурою та докторантурою _____ (Прізвище та ініціали) _____ (Підпис)

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 21 з 26

Додаток 2

ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ

АРКУШ УСПІШНОСТІ АСПИРАНТА № _____

Відділ аспірантури та докторантури Курс __ Спеціальність _____

Кафедра _____

Навчальна дисципліна _____

Аркуш аспірант здає особисто в відділ аспірантури та докторантури у день приймання підсумкового контролю.
Передавати аркуш через інших осіб категорично забороняється.

Аркуш дійсний до _____ 20__ р.

Причина перенесення підсумкового контролю _____

Індивідуальне складання сесії згідно з наказом № _____ від _____ 20__ р.

Прізвище, ініціали аспіранта	Номер індивідуального плану	Оцінка			Дата	Підпис викладача
		за національ- ною шкалою	кількість балів	ECTS		
_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____

Завідувач аспірантури та докторантури _____

(прізвище та ініціали)

Викладач _____

(вчене звання, прізвище та ініціали)

_____ 20__ р.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 22 з 26

Додаток 3

ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ

Відділ аспірантури та докторантури

Галузь знань « _____ »

спеціальність « _____ »

Курс _____ Група _____

20__-20__ навчальний рік

ВІДОМІСТЬ ОБЛІКУ УСПІШНОСТІ № _____

« _____ » _____ 20_ року

_____ (назва навчальної дисципліни)

Форма семестрового контролю _____ Загальна кількість годин _____ год.
(екзамен, залік)

Викладачі _____
(вчене звання, прізвище та ініціали викладача, який виставляє підсумкову оцінку)

№ з/п	Прізвище та ініціали аспіранта	№ залікової книжки	Оцінка			Дата	Підпис викладача
			за національною шкалою	кількість балів за 100 бальною шкалою	ECTS		
1	2	3	4	5	6	7	8
I.							

Завідувач аспірантури та докторантури _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Підсумки складання екзамену (заліку)

ВСЬОГО ОЦІНОК	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
			екзамен	залік
	90-100	A	відмінно	зараховано
	82-89	B	добре	
	74-81	C		
	64-73	D	задовільно	не зараховано
	60-63	E		
	35-59	FX	незадовільно	
	1-34	F		

Екзаменатор (викладач) _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-112-2020
ЗМІНА: 1	ВИДАННЯ: 18.06.2020 р.	Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів освіти на третьому освітньо-науковому рівні в Херсонській державній морській академії (Версія № 2)	Стор. 25 з 26

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

Номер зміни	Дата	Сторінки зі змінами	Перелік змінених пунктів

